

Cenové indexy, inflace

Index spotřebitelských cen (Laspayerův index) $CPI = \frac{\sum P_1 \times Q_0}{\sum P_0 \times Q_0} \times 100$

Deflátor HDP (implicitní cenový deflátor) $IPD = \frac{\sum P_1 \times Q_1}{\sum P_0 \times Q_1} \times 100 = \frac{\text{Nominální HDP}}{\text{Reálný HDP}} \times 100$

Míra inflace $\text{míra inflace} = \frac{CPI(t) - CPI(t-1)}{CPI(t-1)} \times 100$ nebo $\text{míra inflace} = \frac{IPD(t) - IPD(t-1)}{IPD(t-1)} \times 100$

Červeně je komentář, který vám ukáže jak počítat. Černě pak zadání plus to, co máte dopočítat.

1. Ekonomika produkuje pouze tři statky zahrnuté do HDP. Dopočítejte tabulku a údaje použijte pro výpočet deflátoru HDP.

Položka	Běžné období			Základní období	
	Q	P	Q x P	P	Q x P
Auta	0,3	12		10	
Pečivo	0,5	14		12	
Boty	0,2	15		16	
Celkem	-	-	13,6	-	

Abychom mohli dopočítat tabulku, musíme si nejprve indexy označit úroveň produkce v základním a běžném období. V běžném období bude produkce označena Q_1 a ceny symbolem P_1 . V základním období bude produkce stejná, tedy Q_1 ovšem ceny základního období budou označeny P_0 .

Potom

Položka	Běžné období			Základní období	
	Q_1	P_0	$Q_1 \times P_1$	P_0	$Q_1 \times P_0$
Auta	0,3	12	3,6	10	3

Dopočítejte zbytek tabulky

Deflátor HDP je počítán jako poměr nominálního produktu v daném roce a reálného produktu v daném roce (v %). Nominální produkt (produkt běžného období) je v našem případě roven 13,6. Kolik bude činit reálný produkt?

Po dosazení do vztahu pro výpočet implicitního cenového deflátoru $IPD = \frac{\text{Nominální HDP}}{\text{Reálný HDP}} \times 100$

dostaneme výsledek 111,4%. Jaké je tedy průměrné zvýšení cenové hladiny v běžném roce ve srovnání s rokem základním?

2. Dopočítejte chybějící údaje v tabulce a určete velikost indexu spotřebitelských cen. Jaké je průměrné zvýšení cenové hladiny?

Položka spotřebního koše	Základní období			Běžné období	
	množství	cena	Výdaje	Cena	Výdaje
Potraviny	20	3		5	
Oděvy	15	9		12	
Bydlení	17	10		11	
Vzdělání	8	5		3	

Budete postupovat analogicky jako v příkladu 1, POZOR na správně označení množství a ceny v základním a běžném období!!!!

3. Ekonomika je charakterizována následujícími indikátory

ROK	Reálný HDP	Nominální HDP
1999	1 450 mld.	1 600 mld.
2000	1 500 mld.	1 720 mld.

- Určete: a) deflátor HDP pro rok 1999
 b) deflátor HDP pro rok 2000
 c) míru inflace mezi oběma roky

Dosazování do vzorečků uvedených na začátku :o)

Doplňte následující tvrzení

- Pokud roste průměrná cenová hladina, říkáme, že v ekonomice nastala Průměrná cenová hladina se měří pomocí cenových
- V důsledku inflace klesá kupní síla peněz.
- Je-li inflace záporná, hovoříme o
- Pokud cenové indexy nevykazují skutečný růst cenové hladiny, hovoříme o tzv. inflaci.
- O cenové stabilitě hovoříme, jestliže je míra inflace

Rozhodněte, zda jsou uvedená tvrzení pravdivá (P) či nepravdivá (N)

9. O inflaci hovoříme, pokud rostou ceny výrobků.
10. Hyperinflace je přirozeným jevem ve vyspělých tržních ekonomikách.
11. Indexace mezd znamená, že dohodnutý růst mezd je navýšen o očekávanou inflaci.
12. Jedním z dopadů inflace je přerozdělování důchodu.
13. Index cen výrobců zahrnuje ceny všech statků, z nichž je složen HDP.

Označte správnou odpověď (jen jedna je správná):

14. Je-li míra inflace nulová, potom v ekonomice nastala:
 - a) Deflace
 - b) Dezinflace
 - c) Cenová stabilita
15. Cenový index je:
 - a) Postup užívaný k propojení smluvních plateb s cenovou hladinou
 - b) Měřítka míry inflace v základním roce
 - c) Měřítka cenové hladiny v jednom období jako % její úrovně v předchozím období
16. Předpokládejme, že OPEC neočekávaně zvýší ceny ropy. Důsledkem bude:
 - a) Zvýšení cenové hladiny a zvýšení reálného produktu
 - b) Zvýšení cenové hladiny a snížení reálného produktu
 - c) Snížení cenové hladiny a zvýšení reálného produktu